

§44

Ansvarsprövning 2016 (RS/568/2017)

Sammanfattning

Regionens revisorer har överlämnat revisionsberättelsen för år 2016 för Region Jämtland Härjedalen och revisionsrapport 2016, Årets granskning av Region Jämtland Härjedalen till fullmäktige. Regionens revisorer har i revisionsberättelsen redovisat resultat av granskningen för år 2016.

Revisionsberättelsen

För regionstyrelsens del har revisorerna i huvudsak anfört följande. Regionstyrelsens styrning, ledning och kontroll av den ekonomiska utvecklingen under 2016 har inte varit tillfredsställande. Det ekonomiska resultatet enligt årsredovisning 2016 innebär att regionen inte lever upp till kommunallagens krav om god ekonomisk hushållning. Liksom tidigare år visade den första ekonomiska prognosen för verksamhetsåret en kraftig resultatförsämring (- 238 mkr) jämfört med beslutad budget om ett nollresultat. Budgeten var därmed i praktiken obalanserad vilket tyder på en bristande budgetering och att stora delar av verksamheten inte var finansierad. En obalanserad budget försvårar för styrelsen att utkräva ansvar gentemot verksamheten och tilltron till budgeten som styrmedel riskerar att urholkas. Åtgärder som beslutades under 2016 för att nå målet med en budget i balans har inte varit tillräckligt kraftfulla och resultatet för året avvek kraftigt från målet (- 196,8 mkr). Den ekonomiska situationen som revisionen under flera år bedömt vara mycket allvarlig har fortsatt under 2016. Några ytterligare och kraftfulla åtgärder för att i närtid vända den ekonomiskt negativa utvecklingen har inte kunnat återfinnas vid vår granskning av styrelsens protokoll.

Regionplanen innehåller 25 strategiska mål som beslutats av regionfullmäktige. Regionstyrelsen uttolkade de strategiska målen i 89 framgångsfaktorer. Framgångsfaktorerna saknar i flera fall mätvärden för att mäta hur utvecklingen går. Vi har noterat att återredovisning av Regionstyrelsens framgångsfaktorer gjorts i årsredovisningen, dock saknas sammanfattande redovisning och analys av hur fullmäktiges mål uppnåtts. Alla fyra finansiella mål från finansplanen har återredovisats. Två av fyra finansiella mål som beslutats av regionfullmäktige har uppnåtts men målen för långsiktigt hållbar ekonomi och nettokostnadsutveckling uppnåddes inte.

Regiondirektören har i sin verksamhetsplan 35 detaljerade mål som har återredovisats i årsredovisningen. Sex av tolv mål har uppnåtts inom målområdet "Patient". Inom målområdet "Samhälle" har tre av fyra mål uppnåtts och inom "Medarbetare" har två av fyra mål uppnåtts men sjukfrånvaron bland medarbetarna är fortsatt hög. Inom "Verksamhetsresultat" har mål inom tillgänglighet och ekonomi inte uppnåtts.

Det egna kapitalet har förbrukats och är negativt (- 75,7 mkr) p g a ekonomiska underskott

under flera år. Regionen har under flera år lånat från pensionsmedel till investeringar och återlånet uppgår till drygt 3 miljarder kronor. Under första kvartalet 2017 lyfte regionen ett externt lån på 40 mkr från Kommuninvest.

Regionen lever inte upp till kommunallagens krav på åtgärdsplan för återställande av underskott från tidigare år. Årets resultat innebär att regionen inte uppnår de finansiella eller verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning.

Regionens revisorer bedömer att regionstyrelsens beredning av budget liksom tidigare år har varit otillräcklig och att måluppfyllelsen inom främst ekonomi men även verksamhet är otillfredsställande. Den tidigare allvarliga ekonomiska situationen har ytterligare förvärrats under 2016, jämfört med föregående år. Det egna kapitalet är förbrukat och regionen nödgas påbörja en extern lånefinansiering.

Regionens revisorer riktar en anmärkning mot regionstyrelsen mot bakgrund av att de bedömer att regionstyrelsens styrning, ledning, uppföljning och kontroll varit otillfredsställande.

Mot bakgrund av de allvarliga brister som ligger till grund för revisorernas anmärkning avstyrker regionens revisorer att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionstyrelsen.

För patientnämnden, vårdvalsnämnden, regionala utvecklingsnämnden, gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter m m och gemensamma nämnden för närvård i Frostviken bedömer revisorerna sammantaget att nämnderna i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, att den interna kontrollen varit tillräcklig och att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Regionens revisorer tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för dessa nämnder.

Kommunalförbund

Revisorerna i Norrlandstingens regionförbund har sammantaget bedömt att direktionen för förbundet i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, att den interna kontrollen varit tillräcklig och att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och de verksamhetsmål och uppdrag som direktionen ställt upp. Revisorerna tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen och dess ledamöter och att fullmäktige godkänner förbundets årsredovisning för år 2016.

Aktiebolag

Lekmannarevisorn i Landstingsbostäder i Jämtland AB har sammantaget bedömt att bolagets verksamhet år 2016 i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Revisorerna i Landstingsbostäder i Jämtland AB har uttalat att enligt deras uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. De tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen. De tillstyrker också att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Lekmannarevisorn i Länstrafiken i Jämtlands län AB har sammantaget bedömt att bolagets verksamhet år 2016 i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Revisorerna i Länstrafiken i Jämtlands län AB har uttalat att enligt deras uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. De tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen. De tillstyrker också att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Lekmannarevisorn i Torsta AB har sammantaget bedömt att bolagets verksamhet år 2016 i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Revisorerna i Torsta AB har uttalat att enligt deras uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. De tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen. De tillstyrker också att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Lekmannarevisorn i Almi Företagspartner Mitt AB har sammantaget bedömt att bolagets verksamhet år 2016 i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

Revisorerna i Almi Företagspartner Mitt AB har uttalat att enligt deras uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. De tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen. De tillstyrker också att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Revisorerna i Naboer AB har uttalat att enligt deras uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. De tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen. De tillstyrker också att årsstämman disponerar resultatet enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Bostadsrättsföreningar

Revisorerna i HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund har uttalat att enligt deras uppfattning har årsredovisningen upprättats enligt årsredovisningslagen och ger i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. De tillstyrker att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen. De tillstyrker också att föreningsstämman behandlar resultatet enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Revisorerna i HSB:s bostadsrättsförening Torvalla Centrum i Östersund har uttalat att enligt deras uppfattning har årsredovisningen upprättats enligt årsredovisningslagen och ger i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. De tillstyrker att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen. De tillstyrker också att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Handläggning

Fullmäktiges presidium beslutade den 2 april 2016, § 39, med anledning av regionens revisorers uttalande i ansvarsfrågan att ge regionstyrelsen och de ledamöter och tjänstgörande ersättare som avgått från styrelsen möjlighet att inkomma med förklaring.

Förklaringar

Förklaringar har inkommit från regionstyrelsen, Elin Lemon, Thomas Andersson och Eva Hellstrand, samtliga (C), Anna Hildebrand (MP), MonaLisa Norrman och Jörgen Blom, båda (V).

Regionstyrelsen har i huvudsak anfört.

- Regionen har under flera år redovisat underskott i ekonomin och ett första mål är att nå ett nollresultat 2018. Först därefter kan ett ackumulerat underskott återställas, för detta ska en plan upprättas. Underskottet har minskat i förhållande till 2015. Många åtgärder har genomförts 2016 och andra har påbörjats som kommer att ge effekt under innevarande år.

Region Jämtland Härjedalens nettokostnadsutveckling var under 2016 betydligt lägre än genomsnittet för andra landsting/regioner. Det har medfört att den negativa trenden i regionens ekonomi, och tidigare landstinget, har vänt. Ett underskott under 2015 med 232,3 miljoner kronor har under 2016 tagits ned till ett underskott på 196,8 miljoner kronor, trots ett allt större behov av hyrpersonal och ökade kostnader för läkemedel.

Under 2016 har resultatförbättrande åtgärder genomförts motsvarande 90,9 miljoner kronor. Bland annat har uppföljningar gjorts med de områdeschefer där stor avvikelse mot budget finns. Som en kraftfull resultatförbättrande åtgärd har höjda patientavgifter beslutats där den ekonomiska effekten värderas till 22,7 mkr. Dessutom har en ny beredskapsorganisation för närvårdsområdena i fem kommuner och i specialistvården genomförts vilket beräknas ge en kostnadsminskning på 7 + 1 miljoner kronor.

En genomlysning har gjorts för att komma tillrätta med det ekonomiska underskottet inom område kirurgi, ögon och öron. De åtgärder utifrån resultatet av genomlysningen som vidtas beräknas ge en kostnadsminskning på ca 45 mkr efter tre år. Ytterligare en rad åtgärder har vidtagits för att minska kostnaderna.

Måluppfyllelsen är stärkt sedan föregående år. Av 80 mål är 44 helt uppfyllda, 24 delvis uppfyllda och 12 mål inte uppfyllda. Måluppfyllelsen är bättre 2016 än föregående år. Målen för 2016 har generellt varit högt satta och regionstyrelsen arbetar med utveckling av uppföljningsprocessen. Arbetet ska tydligare knytas till regionfullmäktiges strategiska mål.

Det allvarliga ekonomiska läget innebär att styrelsen fortsätter att vidta ytterligare åtgärder för att stärka ekonomin. Den verksamhetsanalys som SKL genomför kommer att ge ett bra underlag för regionstyrelsens fortsatta arbete att minska kostnader.

För att komma tillrätta med bemanningspersonal och skapa en långsiktig

kompetensförsörjning genomför regionen flera åtgärder där planer för fler AT-läkare och ST-läkare ingår liksom regionens arbete i det nationella bemanningsprojektet. Regionernas och landstingens gemensamma arbete att bli oberoende av bemanningsföretag till första januari 2019 innebär att det finns förutsättningar att åstadkomma resultat.

Under det gångna verksamhetsåret bidrog regional utveckling till att 200 arbetstillfällen tillskapades, vilket kommer att stärka regionen med större skatteintäkter.

Utredningen om översyn av systemet för kostnadsutjämning mellan kommuner och landsting ger möjlighet till förändring av kostnadsutjämning, strukturbidrag och regleringspost. Regionstyrelsen kommer att arbeta intensivt för att få till en mer rättvis utjämning utifrån regionens förutsättningar att bedriva en hälso- och sjukvård på samma villkor som övriga landet. Regionstyrelsen kommer även att fortsätta kontakterna med regeringen för att påvisa den utsatta situation som vår region har med många äldre-äldre, långa avstånd och låg skattekraft.

Verksamheten i form av hälso- och sjukvård samt regional utveckling fungerar bra eller mycket bra. Det såg vi senast vid den tragiska bussolyckan utanför Sveg. Dessa två faktum har ett samband. Att snabbt gå fram med stora verksamhetsförändringar riskerar kvalitet och beredskap i regionstyrelsens lagstadgade skyldighet att erbjuda en god hälso- och sjukvård. Arbetet med ekonomin behöver vara långsiktigt, kvalitetssäkrat och värna patientsäkerheten. Utvecklingen har under 2016 vänts till en lägre kostnadsutveckling, ett minskat underskott och går åt rätt håll. -

Regionstyrelsen har också lämnat mer detaljerade förklaringar utifrån årsredovisningen och revisorernas bedömningar i revisionsrapporterna som bifogats revisionsberättelsen.

Elin Lemon, Thomas Andersson och Eva Hellstrand, samtliga (C) har i huvudsak lämnat följande förklaring.

- Centerpartiet tar den kritik revisorerna uttryckt på yttersta allvar, vilket vi förväntar oss att samtliga partier gör i denna extremt extraordinära situation Region Jämtland Härjedalen hamnat i. Med ett ackumulerat underskott på 771 miljoner kronor och en början på 2017 som följer en negativ ekonomisk trend så befinner vi oss i unikt läge i landet, genom alla tider.

Under 2016 har vi aktivt deltagit i regionstyrelsens arbete. Vi stödjer de förslag som vi finner kloka för Region Jämtland Härjedalen och har vid samtliga regionstyrelsesammanträden även yrkat på förslag på åtgärder, förbättringar eller ändringar.

Under början av året 2016 yrkande vi att en åtgärdsplan för regionstyrelsen skulle tas fram omgående för året, denna åtgärdsplan skulle omfatta ett arbete med verksamheterna och ta till vara på kloka idéer från alla verksamheter i Region Jämtland Härjedalen. Vi tror att med gemensam kraft och samtliga chefers kunskaper om den allvarliga ekonomiska situationen för

Region Jämtland Härjedalen, skulle kunna var just den kraftsamling som vi behöver. Tyvärr så avslogs yrkandet.

Under året har de två största partierna, Socialdemokraterna och Moderaterna, varit en majoritet. Det har begränsat insynen för oppositionspartierna och dess möjlighet att påverka beslut innan de fattas och begränsat dialogen. Detta har inte varit till förmån för att stärka den politiska ledningen utan har skapat ett tidvis dåligt klimat med begränsad insyn enligt vår upplevelse. Just detta lyfter vi fram i Centerpartiets svar på frågor från regionens revisorer efter dialog med regionstyrelsen den 24 augusti 2016.

I slutet av året yrkande Centerpartiet att Region Jämtland Härjedalen skulle samla fackliga organisationer, personaldirektör samt politiska företrädare för ett dialogmöte hur vi fortsätter bygga en bättre arbetsmiljö och tryggar arbetsplatser för sjukvårdspersonal snarast. Detta för att visa allvaret i frågan gällande den snabba ökningen med närmare 40 % av kostnaderna för anlitande av bemanningsföretag under 2016. Även där avslogs yrkandet.

Avslutningsvis vill vi även uttrycka att de motioner, interpellationer och frågor Centerpartiet ställt i regionfullmäktige skulle också på olika sätt kunnat påverka ekonomin inom regionen.

Elin Lemon, Thomas Andersson och Eva Hellstrand har lämnat en redovisning av de yrkanden de gjort under året.

Anna Hildebrand (MP) har i huvudsak anfört.

- Redan i oktober 2015 stod det klart att den nybildade politiska majoriteten (S+M) varken hade någon gemensam reform som skulle sjösättas, eller att de planerade att förändra skattesatsen. Socialdemokraternas och Moderaternas mål för verksamheten var dock en ekonomi i balans inom drygt två års tid.

Detta var alltså de villkor vi i regionstyrelsen hade att förhålla oss till inför verksamhetsåret 2016, och med vetskap om bl a;

- Att regionens underfinansiering på årsbasis nu var drygt 250 miljoner kronor - trots ett mycket tufft omställningsarbete som pågått sedan 2009.
- Att de långsiktiga utvecklingsplaner som fullmäktige hade fastslagit påvisade tydligt att S+M:s ekvation var olöslig.
- Att Jämtland Härjedalens unika struktur medför en årlig merkostnad på 200 miljoner kronor i jämförelse med övriga hälso- och sjukvårdsorganisationer i Sverige.

- Att majoriteten av länets kommuner är ekonomiskt svaga.
- Att vår landstingsskatt ligger lågt, endast en handfull landsting/regioner har lägre skattesats.

Utifrån ovanstående har jag framlagt förslag - för en förbättrad ekonomi - med ökat fokus på arbete med kvalitetsvinster, upprättande av nya samarbets- och samfinansieringsmodeller med andra aktörer, att attrahera ny fast anställd personal med forsknings- och utvecklingsarbete i primärvården, och inrätta mobila enheter för ökad tillgänglighet, samt uppmuntra till medarbetarägda enheter för ökad kontinuitet.

Jag har även yrkat för införande av etappmål - för styrning, ledning och uppföljning av de långsiktiga mål som fullmäktige fastslagit.

Mestadels har åtgärdsförslagen ifrån mig byggt på win-win-win-lösningar med hänsyn till och beaktande av; ökad psykisk ohälsa, ojämlik hälso- och sjukvård, nödvändigt stöd och tid för medarbetarnas förändringsarbete, samt tillvaratagande av patientgruppers kompetens och erfarenhet. Jag röstade av samma skäl emot styrelsebeslutet om minskade årsarbeten med 140, då jag fann det både kontraproduktivt och orealistiskt.

Huvudsakligen har jag verkat för en riktning som syftar till att skapa förutsättningar för, och ge största effekt på, en ökad tillgänglighet, kontinuitet och kapacitet för främjande- och förebyggande arbete i primärvården.

För övrigt har jag lämnat in två initiativärenden om försäljning av Landstingsbostäder respektive bildande av produktionsbolag. -

Anna Hildebrand har lämnat en förteckning över samtliga hennes åtgärdsförslag - inför och under verksamhetsåret 2016 samt bifogat initiativärendena.

MonaLisa Norrman (V) har anfört i huvudsak följande.

- Vänsterpartiet och jag som dess styrelserepresentant har gett fullt stöd i styrelsen till de långsiktiga planer som tagits fram och som syftar till ett systematiskt och långsiktigt arbete för att förbättra vårdens kvalitet, att göra färre fel, hitta och åtgärda systemfel som inte skapar värde för patienten, ställa om vården mot mer primärvård/närvård, utveckla samarbetet med primärkommunerna och att utveckla attraktiviteten i vårdens yrken så att vi kan stå oss väl i konkurrensen om kompetent personal och vara en attraktiv arbetsgivare. Ur detta arbete kommer också ekonomisk effektivitet. I styrelsen har det varit stor enighet om detta.

Under våren 2015 lyfte vänsterpartiet förslag om att höja skatten med 1 krona och med inkomstförstärkningen som detta ger göra systematiska satsningar inom det personalpolitiska området samt inom primärvården. Vår bedömning var och är fortfarande att de planer som

antagits i enighet inte i sig själva inom mandatperioden kunde ge effekt på det ekonomiska läget. Det behövs satsningar i förbättrade arbetsvillkor både för att ge personalen det utrymme som utvecklings- och omställningsarbetet kräver och för att nå väsentligt lägre sjuktal.

Det andra strategiska utvecklingsområdet är inom konceptet närvård. Det berör såväl primärvård som specialistsjukvård och däri ligger också nödvändigheten om ett utvecklat samarbete med kommunerna. Det handlar om att säkerställa god kvalitet igenom hela vårdprocessen. Personcentrerad vård är ett nyckelbegrepp i sammanhanget.

Om vi gör rätt saker i rätt tid och med rätt kompetens så är det den ultimata effektiviteten också ekonomiskt. Om endast två år börjar gruppen 80 år och äldre i länet att växa och fortsätter öka bortom 2035. Vi har därmed ett, år för år, ökande behov av vård. Fel åtgärder riskerar att ställa oss i ett allt sämre läge att möta och klara detta ökade vårdbehov.

Vänsterpartiet har både hösten 2015 och hösten 2016 yrkat på en skattehöjning såväl i fullmäktige som i styrelse. Det är för oss uppenbart att i det kortare perspektivet kan inte det arbete som pågår i enlighet med fastlagda planer förbättra det ekonomiska läget. Det är bara en inkomstförstärkning som kan uppnå det. Det visar sig också i 2016 års resultat att utan de inkomstökningar som kommer från statligt håll så hade vår situation varit 40 miljoner sämre. Det är dock inte troligt att statlig förstärkning av vår ekonomi fortsättningsvis kan komma så snabbt och i den omfattning som krävs för att förbättra det ekonomiska resultatet. Den enda möjligheten är att höja utdebiteringen.

Vänsterpartiet har med ovanstående som argument motsatt sig åtgärder som att radikalt sänka antalet arbetade timmar eller generella besparingskrav, så kallad osthyvel. Vår bedömning är och har varit att det inte har funnits indikationer på att sådana åtgärder skulle kunna ge resultat i den omfattning som nuvarande majoritet förutsatt. Vi har också motsatt oss avgiftshöjningar men detta av solidariska skäl. Det är orimligt enligt oss att våra patienter ska bära ett större ansvar för regionens ekonomiska situation än den del av befolkningen som är frisk och har fasta inkomster.

Med detta förklarar jag mitt handlande och bedömningen kvarstår. Det var som vänsterpartiet och jag som styrelseledamot ser det den enda rimliga hållningen nu och i närtid. -

Jörgen Blom (V) har anfört.

- Sedan jag tillträdde som ny ledamot i regionstyrelsen efter MonaLisa Norrman i juni har vänsterpartiet fortsatt att arbeta långsiktigt för en god ekonomi i Region Jämtland Härjedalen. De yrkanden och motioner som vänsterpartiet har lämnat efter att jag tillträtt har syftat till att förbättra vårdkvalitén för våra medborgare, ge bättre förutsättningar för vår personal och på sikt förbättra ekonomin. Jag gör ingen annan bedömning än MonaLisa Norrman hur läget är och hur vänsterpartiet resonerar och ansluter mig därför till hennes förklaring. -

Fullmäktiges presidiums bedömning

För regionstyrelsens del har fullmäktiges presidium noga tagit del av revisorernas rapporter och slutsatser. Presidiet har respekt för det stora arbete som gjorts och respekterar det resultat revisorerna kommit fram till. Presidiet har också tagit del av de svar som regionstyrelsen, centerpartiet, västerpartiet och miljöpartiet inkommit med. Presidiet del vill framhålla följande när det gäller ansvarsprövningen för styrelsen:

Region Jämtland Härjedalen befinner sig i en mycket svår ekonomisk situation. Trots en viss ljusning i form av lägre underskott 2016 än tidigare och en bruten nettokostnadsutvecklingskurva är man långt från flera av de mål som satts upp. Regionstyrelsens svar beskriver vilka beslut som tagits för att göra besparingar både kortsiktigt och mera långsiktigt. Det ekonomiska resultatet visar också på det senare, då många åtgärder som man beslutat om ännu inte fått full effekt. Men mer behöver göras i form av kostnadsminskningar och intäktsökningar för att nå målet om en ekonomi i balans.

Presidiet vill dock, också, understryka att mycket av förutsättningarna för att nå ett större resultat är direkt opåverkligt eller politiskt omöjligt på regional nivå. Den medicinskt-tekniska utvecklingen, som är positiv i sig, medför oönskade problem av ekonomisk natur. Nya mediciner är mycket effektiva, fler blir friska, lever längre, behöver medicinera under längre tid, patienter får färre biverkningar och så vidare. Nackdelen är att dessa mediciner från början är väldigt kostsamma. För att ge en, med övriga Sverige, jämlik vård, bör de dock ges också till våra patienter.

Det fria vårdvalet och den nya patientlagen har medfört att en patient, som inte kan få en behandling hos regionen, eller vill ha en alternativ behandling som finns någon annanstans, eller om kön till en viss behandling är lång, kan söka annan vårdgivare. Fakturan hamnar dock hos regionen. Det betyder att regionen inte kan skära bort behandlingar för att spara pengar. Patientens rätt till bra sjukvård går alltid först och patienten har numera ett mycket stort eget inflytande över sin rätt.

Kompetensförsörjningen är ett problem som regionen delar med flera andra regioner/landsting. Systemet med stafettläkare/sjuksköterskor är en tung post i regionens ekonomi. Att betala mer än dubbelt så mycket för en personal beroende på om den är fast anställd eller ej, är en fråga som måste lösas på nationell nivå. Annars uppstår ett lönerace där landstingen/regionerna, med svindlande summor, tvingas bjuda över varandra för att få personal. Tack vare en intensiv diskussion – inte minst från vår region – finns nu en nationell överenskommelse som kommer att minska dessa kostnader.

Regionen har sedan 1955 minskat sitt befolkningsunderlag. Regionen har dessutom fått en äldre befolkning som behöver mer sjukvård. Detta sammantaget minskar underlaget för skatt. För detta har regionstyrelsen sökt regeringens uppmärksamhet och stöd. Det handlar både om utlokalisering av fler statliga jobb för att få fler skattebetalare och om ett nytt

skatteutjämningsystem. Flera ministrar har uppvaktats och den särskilde utredaren för ett nytt utjämningsystem har vidtalats och uppmärksammats på våra särskilda svårigheter.

För att dock se helheten i regionens arbete bör det framhållas att, tack vare ett aktivt deltagande i sammanhang, som beslutar om regionalpolitiska medel, har regionen fått sådana i en omfattning som skapat ca 200 nya arbetstillfällen och därmed nya skattebetalare.

Regionstyrelsen har, för att få svar på vad som ytterligare kan rationaliseras och effektiviseras i hälso- och sjukvården, bett om och fått en offert från SKL på en genomlysning av regionens verksamhet. Denna kommer sannolikt att leda till att ytterligare besparingar kan vidtas. Därmed kan alltså en del av den kritik som revisorerna framfört besvaras med en ordentlig kostnadsminskning. Med hänsyn till detta bör regionstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016 men med anmärkning.

För vårdvalsnämnden, regionala utvecklingsnämnden, patientnämnden och gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm, finns inte anledning till annan bedömning än den som revisorerna gjort. Dessa organ och dess ledamöter bör beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

För Norrlandstingens regionförbund finns inte anledning till annan bedömning än den som revisorerna gjort. Direktionens och dess ledamöter bör beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

För styrelseledamöterna i Landstingsbostäder i Jämtland AB, finns inte anledning till annan bedömning än den lekmannarevisorn och revisorerna gjort. Regionens ombud vid bolagsstämman i bolaget bör därför bemyndigas att rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

För styrelseledamöterna i Länstrafiken i Jämtlands län AB, Torsta AB, Almi Mitt AB och Naboer AB finns inte anledning till annan bedömning än den lekmannarevisorn och revisorerna gjort. Med hänsyn till att den regionala utvecklingsnämnden ger instruktioner till ombuden vid bolagsstämman läggs informationen till handlingarna.

För HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund och finns inte anledning till annan bedömning än den revisorerna gjort. Regionens ombud vid föreningsstämman bör därför bemyndigas att rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

För HSB:s bostadsrättsförening Torvalla Centrum i Östersund finns inte anledning till annan bedömning än den revisorerna gjort. Regionens ombud vid föreningsstämman bör därför bemyndigas att rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för

föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Förslag till beslut

Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

1. Regionstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.
2. Regionfullmäktige riktar anmärkning mot regionstyrelsen för otillfredsställande styrning, ledning, uppföljning och kontroll.

Motivering: För regionstyrelsens del har fullmäktiges presidium noga tagit del av revisorernas rapporter och slutsatser. Presidiet har respekt för det stora arbete som gjorts och respekterar det resultat revisorerna kommit fram till. Presidiet har också tagit del av de svar som regionstyrelsen, centerpartiet, vänsterpartiet och miljöpartiet inkommit med. Presidiet vill framhålla följande när det gäller ansvarsprövningen för styrelsen. Region Jämtland Härjedalen befinner sig i en mycket svår ekonomisk situation. Trots en viss ljusning i form av lägre underskott 2016 än tidigare och en bruten nettokostnadsutvecklingskurva är man långt från flera av de mål som satts upp. Regionstyrelsens svar beskriver vilka beslut som tagits för att göra besparingar både kortsiktigt och mera långsiktigt. Det ekonomiska resultatet visar också på det senare, då många åtgärder som man beslutat om ännu inte fått full effekt. Men mer behöver göras i form av kostnadsminskningar och intäktsökningar för att nå målet om en ekonomi i balans.

Presidiet vill dock, också, understryka att mycket av förutsättningarna för att nå ett större resultat är direkt opåverkligt eller politiskt omöjligt på regional nivå. Den medicinskt-tekniska utvecklingen, som är positiv i sig, medför oönskade problem av ekonomisk natur. Nya mediciner är mycket effektiva, fler blir friska, lever längre, behöver medicinera under längre tid, patienter får färre biverkningar och så vidare. Nackdelen är att dessa mediciner från början är väldigt kostsamma. För att ge en, med övriga Sverige, jämlik vård, bör de dock ges också till våra patienter.

Det fria vårdvalet och den nya patientlagen har medfört att en patient, som inte kan få en behandling hos regionen, eller vill ha en alternativ behandling som finns någon annanstans, eller om kön till en viss behandling är lång, kan söka annan vårdgivare. Fakturan hamnar dock hos regionen. Det betyder att regionen inte kan skära bort behandlingar för att spara pengar. Patientens rätt till bra sjukvård går alltid först och patienten har numera ett mycket stort eget inflytande över sin rätt.

Kompetensförsörjningen är ett problem som regionen delar med flera andra regioner/landsting. Systemet med stafettläkare/sjuksköterskor är en tung post i regionens ekonomi. Att betala mer än dubbelt så mycket för en personal beroende på

om den är fast anställd eller ej, är en fråga som måste lösas på nationell nivå. Annars uppstår ett lönerace där landstingen/regionerna, med svindlande summor, tvingas bjuda över varandra för att få personal. Tack vare en intensiv diskussion – inte minst från vår region – finns nu en nationell överenskommelse som kommer att minska dessa kostnader.

Regionen har sedan 1955 minskat sitt befolkningsunderlag. Regionen har dessutom fått en äldre befolkning som behöver mer sjukvård. Detta sammantaget minskar underlaget för skatt. För detta har regionstyrelsen sökt regeringens uppmärksamhet och stöd. Det handlar både om utlokalisering av fler statliga jobb för att få fler skattebetalare och om ett nytt skatteutjämningsystem. Flera ministrar har uppvaktats och den särskilde utredaren för ett nytt utjämningsystem har vidtalats och uppmärksamats på våra särskilda svårigheter.

För att dock se helheten i regionens arbete bör det framhållas att, tack vare ett aktivt deltagande i sammanhang, som beslutar om regionalpolitiska medel, har regionen fått sådana i en omfattning som skapat ca 200 nya arbetstillfällen och därmed nya skattebetalare.

Regionstyrelsen har, för att få svar på vad som ytterligare kan rationaliseras och effektiviseras i hälso- och sjukvården, bett om och fått en offert från SKL på en genomlysning av regionens verksamhet. Denna kommer sannolikt att leda till att ytterligare besparingar kan vidtas. Därmed kan alltså en del av den kritik som revisorerna framfört besvaras med en ordentlig kostnadsminskning.

Vårdvalsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Regionala utvecklingsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Patientnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Den gemensamma nämnder för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Styrelsen för Norrlandstingens Regionförbund och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

Regionens ombud vid bolagsstämman i Landstingsbostäder i Jämtland AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Lekmannarevisorernas rapport och revisionsberättelserna för verksamhetsåret 2016 för bolagen Länstrafiken i Jämtlands län AB, Torsta AB, Almi Mitt AB och Naboer AB läggs till handlingarna.

Regionens ombud vid föreningsstämman i HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Regionens ombud vid föreningsstämman i HSB:s bostadsrättsförening Torvalla Centrum i Östersund ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Beslut

Fullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige

1. Regionstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.
2. Regionfullmäktige riktar anmärkning mot regionstyrelsen för otillfredsställande styrning, ledning, uppföljning och kontroll.

Motivering: För regionstyrelsens del har fullmäktiges presidium noga tagit del av revisorernas rapporter och slutsatser. Presidiet har respekt för det stora arbete som gjorts och respekterar det resultat revisorerna kommit fram till. Presidiet har också tagit del av de svar som regionstyrelsen, centerpartiet, vänsterpartiet och miljöpartiet inkommit med. Presidiet vill framhålla följande när det gäller ansvarsprövningen för styrelsen. Region Jämtland Härjedalen befinner sig i en mycket svår ekonomisk situation. Trots en viss ljusning i form av lägre underskott 2016 än tidigare och en bruten nettokostnadsutvecklingskurva är man långt från flera av de mål som satts upp. Regionstyrelsens svar beskriver vilka beslut som tagits för att göra besparingar både kortsiktigt och mera långsiktigt. Det ekonomiska resultatet visar också på det senare, då många åtgärder som man beslutat om ännu inte fått full effekt. Men mer behöver göras i form av kostnadsminskningar och intäktsökningar för att nå målet om en ekonomi i balans.

Presidiet vill dock, också, understryka att mycket av förutsättningarna för att nå ett större resultat är direkt opåverkligt eller politiskt omöjligt på regional nivå. Den medicinskt-tekniska utvecklingen, som är positiv i sig, medför oönskade problem av ekonomisk natur. Nya mediciner är mycket effektiva, fler blir friska, lever längre, behöver medicinera under längre tid, patienter får färre biverkningar och så vidare. Nackdelen är att dessa mediciner från början är väldigt kostsamma. För att ge en, med övriga Sverige, jämlik vård, bör de dock ges också till våra patienter.

Det fria vårdvalet och den nya patientlagen har medfört att en patient, som inte kan få en behandling hos regionen, eller vill ha en alternativ behandling som finns någon annanstans, eller om kön till en viss behandling är lång, kan söka annan vårdgivare. Fakturan hamnar dock hos regionen. Det betyder att regionen inte kan skära bort behandlingar för att spara pengar. Patientens rätt till bra sjukvård går alltid först och patienten har numera ett mycket stort eget inflytande över sin rätt.

Kompetensförsörjningen är ett problem som regionen delar med flera andra regioner/landsting. Systemet med stafettläkare/sjuksköterskor är en tung post i regionens ekonomi. Att betala mer än dubbelt så mycket för en personal beroende på om den är fast anställd eller ej, är en fråga som måste lösas på nationell nivå. Annars uppstår ett lönerace där landstingen/regionerna, med svindlande summor, tvingas bjuda över varandra för att få personal. Tack vare en intensiv diskussion – inte minst från vår region – finns nu en nationell överenskommelse som kommer att minska dessa kostnader.

Regionen har sedan 1955 minskat sitt befolkningsunderlag. Regionen har dessutom fått en äldre befolkning som behöver mer sjukvård. Detta sammantaget minskar underlaget för skatt. För detta har regionstyrelsen sökt regeringens uppmärksamhet och stöd. Det handlar både om utlokalisering av fler statliga jobb för att få fler skattebetalare och om ett nytt skatteutjämningsystem. Flera ministrar har uppvaktats och den särskilde utredaren för ett nytt utjämningsystem har vidtalats och uppmärksamats på våra särskilda svårigheter.

För att dock se helheten i regionens arbete bör det framhållas att, tack vare ett aktivt deltagande i sammanhang, som beslutar om regionalpolitiska medel, har regionen fått sådana i en omfattning som skapat ca 200 nya arbetstillfällen och därmed nya skattebetalare.

Regionstyrelsen har, för att få svar på vad som ytterligare kan rationaliseras och effektiviseras i hälso- och sjukvården, bett om och fått en offert från SKL på en genomlysning av regionens verksamhet. Denna kommer sannolikt att leda till att ytterligare besparingar kan vidtas. Därmed kan alltså en del av den kritik som revisorerna framfört besvaras med en ordentlig kostnadsminskning.

Vårdvalsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Regionala utvecklingsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Patientnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Den gemensamma nämnder för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Styrelsen för Norrlandstingens Regionförbund och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

Regionens ombud vid bolagsstämman i Landstingsbostäder i Jämtland AB ska rösta för att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och att styrelsen i bolaget beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Lekmannarevisorns rapport och revisionsberättelserna för verksamhetsåret 2016 för bolagen Länstrafiken i Jämtlands län AB, Torsta AB, Almi Mitt AB och Naboer AB läggs till handlingarna.

Regionens ombud vid föreningsstämman i HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Regionens ombud vid föreningsstämman i HSB:s bostadsrättsförening Torvalla Centrum i Östersund ska rösta för att stämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Reservationer

Mats Gärd (C) reserverar sig till förmån för revisorernas förslag att rikta anmärkning och inte bevilja ansvarsfrihet för regionstyrelsen.

Expedieras till

Regionstyrelsen,

Patientnämnden,

Vårdvalsnämnden,

Regionala utvecklingsnämnden,

Gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter mm,

Fullmäktiges presidium

2017-04-24

Norrlandstingens Regionförbund,

Landstingsbostäder i Jämtland AB,

Länstrafiken i Jämtlands län AB,

Torsta AB,

Almi Mitt AB och

Naboer AB

HSB:s bostadsrättsförening Åkerärtan i Östersund

HSB:s bostadsrättsförening Torvalla Centrum i Östersund

Elin Lemon

Thomas Andersson

Eva Hellstrand

Anna Hildebrand

MonaLisa Norrman

Jörgen Blom

Beslutsunderlag

- Revisionsberättelsen för år 2016 (undertecknad)
- Bilaga: Granskningsredogörelse
- Bilaga: Granskningsrapport - Finansiella delen
- Bilaga: Revisionskontoret lämnade 2016/2017 följande skrivelser och rapporter
- Bilaga: Landstingsbostäder- PM, Granskningspromemoria, ÅR 2016
- Bilaga: 10 A.Länstrafiken- PM, Granskningspromemoria, inkl revber
- Bilaga: 10 C.Torsta- PM, Granskningspromemoria ÅR 2016 inkl.revber.
- Bilaga: 10 B.Almi mitt- Pm, Granskningspromemoria, ÅR 2016
- Årsredovisning 2016 Naboer AB , påskrivet med revisionsber
- Revisionsberättelse för Norrlandstingens regionförbund för år 2016
- Årsredovisning 2016 Brf Åkerärtan
- Årsredovisning 2016 brf Torvalla Centrum
- Förklaring från regionstyrelsen med anledning av revisionsberättelsen för år 2016

Fullmäktiges presidium

2017-04-24

- Förklaring från Centerpartiet med anledning av revisionsberättelsen för år 2016
- Förklaring från Anna Hildebrand (MP) med anledning av revisionsberättelsen 2016
- Förklaring från Monalisa Norrman (V) och Jörgen Blom (V) med anledning av revisionsberättelsen 2016